

Sygn. akt I CSK 2390/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa M. M., A. M.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie ewentualnie o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 21 października 2021 r., sygn. akt I ACa 788/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz M. M. i A.M. kwoty po 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej Banku spółki akcyjnej w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 21 października 2021 roku w sprawie z powództwa M. M. i A. M. przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W. o ustalenie ewentualnie o zapłatę należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie

jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłankę z art. 398⁹ § 1 punkt 1 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia prawnego.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżąca wskazała, że zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia kwestii czy umowa kredytu hipotecznego denominowanego do kursu waluty obcej, może pozostać w mocy i być wiążąca dla stron w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.) również w sytuacji, w której zawarta w tej umowie klauzula określająca sposób

ustalenia kursu waluty obcej przeznaczonego do przeliczania kapitału kredytu oraz wysokości rat kredytu zostanie uznana za nieuczciwą, a jednocześnie umowa zawiera postanowienie określające stawkę bazową oprocentowania kredytu właściwą dla kredytu udzielanego w walucie polskiej, co oznacza, że w razie wyeliminowania z umowy przedmiotowych postanowień nieuczciwych, umowa mogłaby być nadal wykonywana jako kredyt udzielony w walucie polskiej bez referencji do waluty obcej, tj. wysokość zobowiązań stron mogłaby być określona w walucie polskiej, a stawką referencyjną oprocentowania dla tych zobowiązań byłaby, zgodnie z umową, stawka właściwa dla kredytu udzielonego w walucie polskiej oraz czy w takiej sytuacji sąd może na podstawie okoliczności sprawy w związku z treścią umowy ustalić wysokość udzielonego kredytu w walucie polskiej.

Przed wszystkim zagadnienie prawne powinno być doniesłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie SN z 14 lipca 2022 r., I CSK 2640/22). Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania winien zatem wykazać, że wyjaśnienie zagadnienia prawnego jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostaje w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11). Przenosząc powyższe rozważania wprost na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że zagadnienie wskazane w skardze nie ma bezpośredniego wpływu na rozstrzygnięcie mając na uwadze podstawę zaskarżonego orzeczenia. Z ustaleń sądu meriti wynika, że w umowie zawartej przez strony wskazano, iż oprocentowanie kredytu ustalane jest według zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej powiększonej o marżę banku a stopa bazowa odpowiada obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków stawce LIBOR 3M. Z ustaleń tych nie wynika zatem, że strony zawarły umowę kredytu w właściwą dla waluty polskiej stawką referencyjną oprocentowania.

Ponadto wskazany przez skarżącą problem był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wyeliminowanie z łączącej strony umowy niedozwolonych postanowień umownych określających zasady przeliczania udzielonego kredytu oraz spłacanych rat na złotówki wymaga oceny czy umowa w pozostałym zakresie jest możliwa do utrzymania. Problem dopuszczalność wypełniania luk w umowie po stwierdzeniu bezskuteczności postanowienia abuzywnego analizowany był m.in. w wyrokach SN: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 23 marca 2022 r., II CSKP 532/22; z 18 maja 2022 r., II CSKP 972/22; z 18 maja 2022 r., II CSKP 1030/22; z 19 maja 2022 r., II CSKP 797/22, oraz w licznych orzeczeniach TSUE (zob. m.in. wyrok z 30 kwietnia 2014 r., Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt, C-26/13; wyrok z 26 marca 2019 r., Abanca Corporación Bancaria SA przeciwko Albertowi Garcíi Salamance Santosowi i Bankia SA przeciwko Alfonsowi Antoniowi Lau Mendozie i Verónice Yulianie Rodríguez Ramírez, C-70/17).

W zakresie dotyczącym skutków abuzywności niedozwolonych postanowień umownych na tle umowy kredytu denominowanego kursem CHF wyrażony został natomiast pogląd, że nie jest możliwe utrzymanie jej obowiązywania - po wyeliminowaniu z niej abuzywnych postanowień – poprzez wyrażenie kwoty kredytu w PLN, i oznaczenie jego oprocentowania z odwołaniem do stawek LIBOR. Umowa nie może być również w takim wypadku utrzymana jako umowa kredytu walutowego w CHF (zob. wyroki SN z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22 i z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800 ze zm.).

[as]

